

Praktyczne informacje na temat badań radiologicznych

Podstawą wykonania badania RTG jest ważne skierowanie. Jest ono źródłem istotnych informacji dla właściwego i bezpiecznego przeprowadzenia badania z trafnym opisem. Od 01.01.2003 r., zgodnie z przepisami Prawa Atomowego, każdy pacjent nawet komercyjny powinien posiadać skierowanie od lekarza - dotyczy to badań RTG (poza punktowymi zdjęciami zębowymi), TK.

Skierowanie powinno zawierać:

Pieczętkę jednostki kierującej, pieczętkę i podpis lekarza; imię i nazwisko, PESEL, adres zamieszkania pacjenta, rodzaj badania, dotychczasowy przebieg choroby, rozpoznanie. Jeżeli wcześniej były wykonywane badania podobnego obszaru diagnostycznego należy dołączyć wyniki i dokumentację zdjęciową poprzednich procedur diagnostycznych.

Jeżeli jesteś w ciąży uprzedź o tym obsługę RTG- lekarza lub technika RTG!!!

Najkorzystniejszym przedziałem czasu na wykonanie badań RTG u kobiet w wieku rozrodczym (do 45 r. życia) jest 10 pierwszych dni cyklu miesięczkowego, dla ochrony potencjalnego płodu.

Badanie RTG wykonywane u położnic nie mają wpływu na produkowany przez nie pokarm, po wykonaniu zdjęcia od razu można bezpiecznie karmić noworodka/ niemowlę.

Radiologia konwencjonalna:

Pod tym pojęciem mieszczą się wszystkie badania radiologiczne. Większość badań RTG nie wymaga szczególnych przygotowań.

Przygotowanie do badania:

RTG czaszki, oczodołów, zatok

- badanie polega na zobrazowaniu promieniowaniem jonizującym wyznaczonego w treści skierowania obszaru głowy,
- należy zdjąć biżuterię i wszelkie ozdoby z głowy, z włosów, włosy rozpuścić i wyjąć demontowalne protezy dentystyczne i słuchowe oraz zdjąć okulary.

RTG klatki piersiowej

- badanie polega na zobrazowaniu promieniowaniem jonizującym klatki piersiowej, czyli płuc, sylwetki serca, żeber, mostka, obojczyków,
- należy rozebrać się do połowy, zdjąć biżuterię znajdująca się w obrębie kl.p. W razie chęci pozostania w białiznie biustonosz powinien być bezszwowy oraz bez ozdób, szczególnie metalowych- sportowy, bawełniany.

RTG klatki piersiowej, jamy brzusznej, babygram (kl.p + jama brzuszna) noworodka/ niemowlęcia

- badanie przy pomocy promieniowania jonizującego obrazuje narządy klatki piersiowej (serce, grasica, płuca, obojczyki, żebra, łopatki, bańka żołądka), jamy brzusznej (przepony, wątroba, nerki, jelita, treść jelitowa),
- dziecko powinno być przed wykonaniem zdjęcia nakarmione i świeżo przewinięte. Jako uspokajacz powinno posiadać smoczek lub butelkę z pokarmem lub glukozą. Niemowlę należy unieruchomić w boksie w odpowiednim rozmiarze

RTG odcinka lędźwiowo-krzyżowego kręgosłupa, jamy brzusznej, urografii, cystografii, wlew doodbytniczy

- badanie przy pomocy promieniowania jonizującego obrazuje odpowiednio kręgosłup lędźwiowo- krzyżowy w 2 projekcjach AP i bocznej, narządy jamy brzusznej, w wypadku urografii i cystografii układ moczowy, w wypadku wlewu jelito grube,
- uzyskanie dokładnego obrazu należy poprzedzić usunięciem z przewodu pokarmowego mas kałowych i gazów. Odpowiednie przygotowanie gwarantuje wysoką jakość obrazu radiologicznego, co umożliwi dokładniejszą diagnozę radiologiczną,
- w dniu poprzedzającym badanie należy spożywać jedynie pokarmy płynne i nie zawierające błonnika tzn. unikać świeżych warzyw i owoców, otrębów, kaszy, pieczywa. Pić płyny obojętne: wodę, niesłodzona herbatę. Nie pić kawy, nie palić, nie rzuć gumy. Osoby dorosłe powinny zażyć środek przeczyszczający np. Bisakodyl, Xenna oraz Espumisan 3 x 2 kapsułki.

Badanie kontrastowe HSG

- badanie polega na podaniu znieczulenia lub płytkiej narkozy, wprowadzeniu do dróg rodnych przy użyciu wzierników aparatu Schulzega (lub cewnika), podaniu kontrastu jodowego pod ciśnieniem i obserwacji przy pomocy promieniowania jonizującego wypełniającej się macicy, jej kształtu, położenia i wielkości oraz jajowodów i ich drożności,
- badanie należy wykonać do 10 dnia cyklu miesięczkowego pacjentki, pacjentka powinna posiadać aktualny, jałowy wynik wymazu na czystość pochwy.

Badania CT tomografia komputerowa (skierowania do jednostek zewnętrznych)

badanie przy pomocy promieniowania jonizującego, obrazowanie głowy, jamy brzusznej czy klatki piersiowej powinny być wykonywane na czczo, ponieważ podawany w trakcie badania środek cieniujący może powodować nudności i wymioty. W razie alergii należy je zgłosić.

UWAGA: Jeśli pacjent cierpi na klaustrofobię, powinien zgłosić to lekarzowi, może on zalecić odpowiednie leki do zastosowania przed badaniem lub zaordynować znieczulenie.

Rezonans magnetyczny NMR (skierowania do jednostek zewnętrznych)

- obrazowanie za pomocą rezonansu magnetycznego jest szczególnie przydatne do wykrywania zmian chorobowych w tkankach, zwłaszcza zasłoniętych kośćmi, co wykorzystywane jest często do badania mózgu, mięśni i serca. Obrazowanie metodą MR wykorzystywane jest w badaniach praktycznie całego ciała,
- nie wymaga przygotowania, ani u dzieci ani u dorosłych,
- badanie MRI wiąże się z oddziaływaniem silnego pola magnetycznego, może nie być wskazane u osób z wszczepionymi różnego rodzaju aparaty lub metalowe implanty.

Mammografia (skierowanie do jednostek zewnętrznych)

- radiologiczne badanie sutków wykonywane zwykle po wybadaniu palpacyjnym zmian guzkowych w samobadaniu lub badaniu ginekologicznym,
- kobiety miesiączkujące powinny zgłaszać się do badania mammograficznego **w pierwszych dziesięciu dniach cyklu**. Przemiana hormonalna piersi, w późniejszej fazie cyklu, może utrudniać interpretację obrazu.